

De Reserveofficier

De netwerk- en
belangenorganisatie voor
reserve officieren, gebouwd op
saamhorigheid en kennis

Magazine van de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reserveofficieren

2025 | 3



- Uitgebreid gesprek AReS
- 80 jaar BNMO
- Beschikbaarheid van reservisten in een Artikel 5-scenario
- Milcom
- Regeling kooprecht gewezen militair
- Minutes of meeting





VAN DE REDACTIE

Door: Jan Haitsma

Beste lezers,

Weer te laat... soms zit het mee en soms zit het tegen. Veel kopij maar lang gewacht op dingen die niet komen gaan. Ook uitdagingen wederom met opmaak en daarna druk. Maar hier is-ie dan toch. De volgende Reserveofficier, tevens magazine voor NRFK. We houden de naam Reserveofficier in stand tot er helderheid is wat we hiermee verder willen: samen een NRFK magazine, of deels RO, deels AVRМ, deels NRFK? Wie het weet mag het zeggen.

Binnen de KVNRO intussen voldoende activiteiten. U kunt hierover lezen in dit magazine. We hadden onder andere een mooi gesprek met ARES (eerder BRES, van B naar A, van bureau naar afdeling). Ook verslagen van andere activiteiten.

Graag verwijs ik naar het Prodef-magazine, waarin Diederik een verhaal vertelt over zijn ervaringen in de aanloop van zijn uitzending. In een volgende RO een uitvoerig interview met hem, daar dus nog even op wachten. We hebben afgesproken dat ook arbeidsvoorwaardelijk gerelateerde zaken vanuit de KVNRO in dit magazine worden opgenomen.

Dan onze redactie: uitgebreid naar drie J's: Jos Oostdam, John Brinckman, Jan Haitsma. We hebben voor 2026 een planning gemaakt voor vier uitgaven van de RO. Er volgt een overzicht, zodat u weet wanneer u vanuit uw afdelingen kopij kunt aanleveren en wanneer u de volgende nummers kunt verwachten.

Voor nu wensen we u veel leesplezier.

NIEUWE LEDEN!

Denkt om werving van nieuwe leden. Ieder lid brenge minstens één nieuw lid aan. Waar blijven de opgaven van de afdeulingsbesturen?

Uit een Reserveofficier jaren 30

Defensie dat zijn we samen

Interview AReS

In december 2024 is binnen de Directie Aansturing Operationele Gereedheid (DAOG) van de defensiestaf de nieuwe Afdeling Reservisten en Samenleving (AReS) opgericht. Deze nieuwe afdeling volgt het Bureau Reservisten en Samenleving (BReS) op. Door bundeling van verschillende initiatieven richting de organisaties buiten Defensie slaat AReS een brug tussen Defensie en de samenleving en wordt gewerkt aan een betere inbedding van de reservist binnen onze krijgsmacht.

Om beter te begrijpen wat de doelstelling is van deze nieuwe afdeling en waarin de verschillen zitten ten opzichte van BReS, vond op 26 augustus 2025 in Den Haag een gesprek plaats tussen de NRFK (KVNRO en AVRМ) en AReS. Bij deze ontmoeting spraken overste Jos Oostdam, majoor b.d. Jan Haitsma en wachtmeester (R) Edward Jochems met AReS afdelingshoofd kolonel Ruben Koopman, chef-staf overste (R) Jeroen Saat en stafofficier majoor Carmen Putto. Het tweede AReS afdelingshoofd, KTZ (SD) (R) Ocke Molenaar, was op het laatste moment verhinderd.

Bij de start van het gesprek werd direct duidelijk dat Defensie bouwt aan een schaalbare krijgsmacht met veel meer reservisten. Momenteel telt de Nederlandse krijgsmacht circa 8500 reservisten, maar dat moeten er in 2030 minstens 20.000 worden. Zonder voldoende reservisten komt er namelijk geen goed functionerende oorlogsorganisatie met voldoende opschalingscapaciteiten.

Het moment om te beginnen met bouwen is nu. Om deze schaalvergroting mogelijk te maken is BReS doorontwikkeld naar AReS en gegroeid van 6 naar 18 medewerkers. De dagelijkse leiding is in handen van kapitein ter zee Ocke en kolonel Ruben.

Focus op werkgevers

AReS legt focus op de samenwerking met werkgevers in de vitale sectoren, omdat daar mogelijkheden voor wederkerigheid liggen en het doorgaans grotere organisaties met relatief veel personeel betreft. AReS ziet dat steeds meer vitale organisaties in hun CAO of arbeidsvoorwaarden

aanvullende regelingen voor reservisten opnemen om het reservist-zijn te bevorderen en meer laagdrempelig te maken. Binnen AReS is een groot team samengesteld dat in gesprek gaat met regionale werkgevers en dat probeert het relatienetwerk van Defensie te vergroten en concrete afspraken te maken over samenwerking. Door het afsluiten van convenanten wil AReS het draagvlak voor de reservist binnen de samenleving vergroten. Bovendien is de uitdaging voor de werknemer reservist om de verschillende rollen te kunnen combineren een stuk kleiner als de twee werkgevers hier gezamenlijk afspraken over maken. Dat dit ingewikkeld kan zijn, is duidelijk als het beperkt aantal verlofdagen, salarisverschillen en de privésituatie ter sprake komt. Inmiddels zijn er meerdere werkgevers die extra verlofdagen voor reservisten-inzet beschikbaar stellen. Door kennis en ervaringen te delen en bespreekbaar te maken, werkt AReS eraan het aantal reservisten in de samenleving en het draagvlak voor Defensie in het algemeen gestaag te vergroten. Inmiddels zijn met een flink aantal nieuwe, grote bedrijven in Nederland samenwerkingsafspraken gemaakt. De versnelling hierin is onder andere gekomen door de personeelsbrief van Staatssecretaris Gijs Tuinman aan de BV Nederland, de oproep tot weerbaarheid van de samenleving en de situatie in Oekraïne. Het is dus een optelsom van veel factoren. Men voelt dat er iets moet gebeuren en natuurlijk speelt ongetwijfeld ook mee dat Defensie - als gevolg van de verslechterde veiligheidssituatie in de wereld - veel meer geld heeft te besteden. Ook de NRFK (KVNRO en AVRМ) is een speler die bijdraagt aan de inspanningen door AReS uit te nodigen voor

een bijeenkomst met civiele HR-managers om daar hun oproep tot samenwerking te kunnen doen. Dat samenwerking met andere werkgevers nodig is, blijkt uit onderzoek door AReS. Reservisten die voortijdig uitstromen noemen als belangrijkste vertrekreden het niet langer kunnen combineren van de inzet als reservist en de civiele werkzaamheden.

Virtueel loket

Dat AReS ook gericht is op de reservist zelf, blijkt uit het feit dat de afdeling een virtueel loket heeft ingericht voor direct contact met de reservist: ares@mindef.nl. Zowel reservisten als militaire commandanten blijken dit loket te vinden en te benaderen met inhoudelijke vragen. Het loket neemt hierbij niet de lijnverantwoordelijkheid over. AReS heeft geen regie over bijvoorbeeld de persoonlijke opkomst of de salarisadministratie. AReS valt onder het Ressort Personele Gereedheid waardoor de lijnen richting de besluitvormers flink korter zijn. Bovendien heeft AReS binnen Defensie contacten met alle onderdelen, eenheden, directies etc. die zich - direct of indirect - bezighouden met reservisten. Door goed te luisteren en procesknelpunten te benoemen, zijn de eerste merkbare verbeteringen al gerealiseerd. Zo is bijvoorbeeld het proces voor de groeps-appèllijst vereenvoudigd waardoor de registratie en uitbetaling sneller en met minder fouten wordt uitgevoerd. Goed blijven communiceren van beide kanten blijft belangrijk. AReS doet dat bijvoorbeeld door middel van het reservistenoverleg met de Inspecteur Generaal der Krijgsmacht (IGK) en het Reservisten Overleg

Krijgsmacht (ROK), waar de reservistenbureaus van alle krijgsmachtdelen aan deelnemen.

Opschaling

Naast het doel om in 2030 te kunnen beschikken over minimaal 100.000 defensiemedewerkers, heeft Defensie plannen om daarnaast een mobilisabel bestand in te richten van nog eens circa 100.000 militairen die kunnen worden ingezet bij crisis of oorlog. Als deze mobilisabele component wordt opgeroepen, dan zal meer dan de helft van de organisatie uit reservisten bestaan. Daarom is het nu de tijd om te bouwen aan de organisatie die we dan willen zijn. Dit betekent dat er behoefte is aan passende randvoorwaarden op het gebied van rechtspositie en arbeidsvoorwaarden. Dat is het domein van de Hoofddirectie Personeel (HDP). AReS probeert daarin te ondersteunen en te zorgen voor zoveel mogelijk harmonisatie. Aan animo voor blauwe taken bij de Marechaussee is geen gebrek, zo vertelde wachmeester Edward. Om de paar weken komen circa 50 belangstellenden naar een voorlichtingsbijeenkomst over de mogelijkheden om reservist te worden. Dat legt druk op het selectieproces dat als een dun rietje kan worden gezien waar veel kandidaten doorheen moeten. AReS bevestigt deze bevinding en geeft aan samen te werken met diverse partijen, zoals onder andere de nationale zorgreserve op het gebied van bedrijfsartsen zolang de vacatures ervoor nog niet zijn ingevuld. Ook wordt gewerkt aan het kunnen indienen van een open sollicitatie om kandidaten gerichter te kunnen helpen. Sollicitanten hoeven

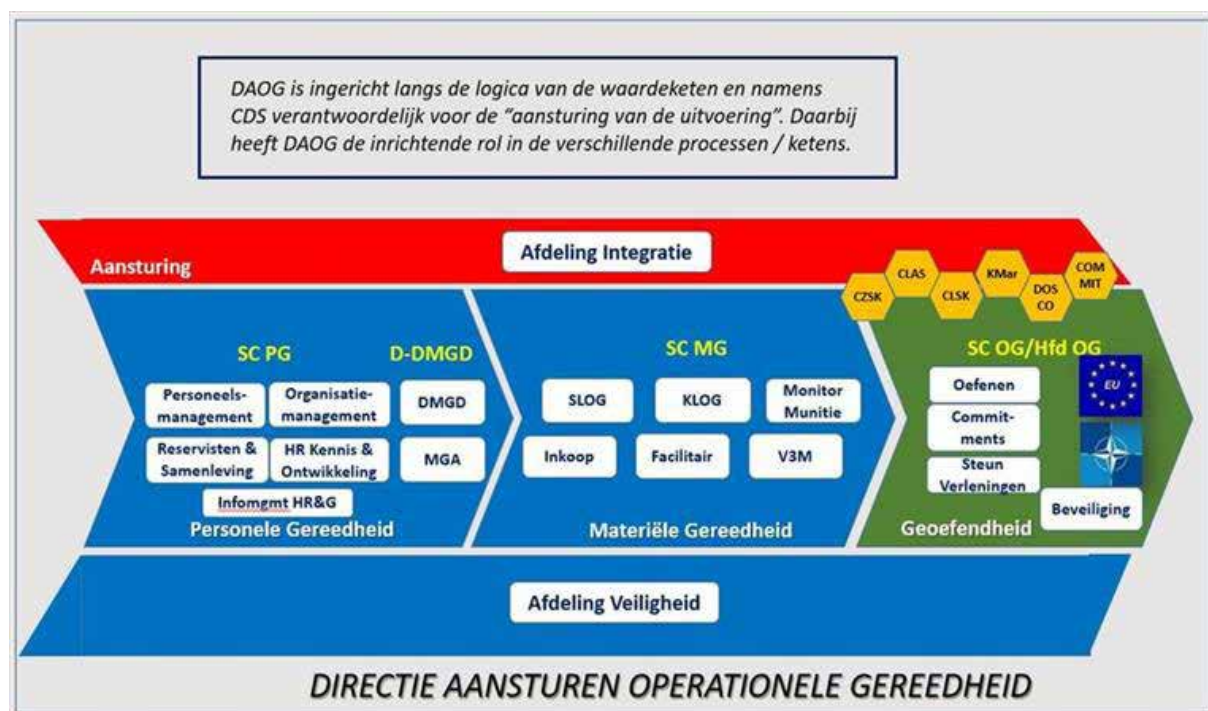


Foto:
2025-AReS

Kapitein-ter-zee **Ocke Molenaar**

heeft na zijn rechtenstudie in Leiden als reserveofficier zijn dienstplicht vervuld bij de Koninklijke Marine in 1994/1995 en is aansluitend het bedrijfsleven ingegaan (achtereenvolgens bij Thales, KPMG, Stibbe en Shell). Hij heeft zich in 25 jaar ontwikkeld tot een expert op het gebied van het leiden en begeleiden van organisaties in verandering. Op een pauze van 10 jaar na is hij altijd reservist gebleven. In 2021 is Ocke als fulltime reservist weer teruggekeerd bij de Defensiestaf in Den Haag, waar hij eerst een aantal rollen heeft ingevuld op het gebied van personele gereedheid en kritieke infrastructuur. In 2023 heeft hij de Advanced Command and Staff Course voor reservisten gevolgd bij het Joint Services Command and Staff College in het Verenigd Koninkrijk waarna in oktober 2024 zijn benoeming volgde tot Hoofd Afdeling Reservisten & Samenleving bij DAOG.

dan niet te wachten tot er een geschikte vacature wordt gepubliceerd, maar kunnen al direct hun belangstelling om voor Defensie te komen werken kenbaar maken. Ook de inzet van kunstmatige intelligentie (AI) wordt voorbereid om sneller en kwalitatiever de koppeling tussen geïnteresseerde en vacature te kunnen maken. Een andere manier van opschaling van reservisten is de opdracht van de Staatssecretaris om het animo ervoor onder het burgerpersoneel van Defensie te peilen. Van de 19.500 benaderde medewerkers staan er circa 4.300 hier voor open. Dat lijkt een quick win, maar levert ook weer nieuwe uitdagingen op. Er is namelijk afgesproken dat de burgerambtenaar die reservist is er financieel niet op achteruit mag gaan. Dan is de inzet van een beleidsmedewerker op schaal 14 als gewerschutter geen optie, omdat het anders heel dure schoten worden.



Kolonel

Ruben Koopman

ontving zijn officiersdiploma van de KMA in 1994. Hij vervulde vervolgens verschillende functies binnen de cavalerie, zowel als tanker als verkenner, in Nederland en Duitsland (Seedorf). Hij is ingezet geweest in Bosnië Herzegovina (2x), Irak (2x), Tunesië en Afghanistan. Hij volgde de Advanced Command and Staff Course op het Joint Services Command and Staff College in het Verenigd Koninkrijk en vervulde aansluitend een functie als exchange officer in Andover (UK). In de functies voor zijn huidige heeft hij aan de basis gestaan van de omslag van hoofdtak 2 naar hoofdtak 1 binnen 13 Lichte Brigade. Ruben Koopman is getrouwd en woonachtig in Breda.



Communicatie

Een van de randvoorwaarden die de reservistenverenigingen zien, is verbetering van de rechtspositie van de reservist. Ook hier is communicatie ontzettend belangrijk om te voorkomen dat halve boodschappen leiden tot honderden bezwaarschriften, claims en financiële schadeloosstellingen. Daarin bieden de reservistenverenigingen hun hulp aan. In het huidige convenant tussen Defensie en de NRRK staan voornamelijk activiteiten. AReS ziet het echter als een kans dat de NRRK zich in het convenant ook committeert aan inspanningen die de band tussen Defensie en de samenleving verder bestendigen. AReS en de NRRK zouden elkaar op dat punt beter moeten kunnen vinden. Een begin is gemaakt door AReS uit te nodigen voor een congres met HR-managers uit het bedrijfsleven.

Cultuur

AReS ziet verder dat de kennis bij beroepsmilitairen over reservisten in sommige gevallen nog zeer beperkt, afwezig of gekleurd is. Daarin ziet AReS een taak voor iedereen liggen. Ook de reservist zelf heeft hier een verantwoordelijkheid. De reservist zal misschien nog wel veel meer dan voorheen zich moeten realiseren dat hij/zij in de kijker staat. En dat wat hij doet of laat meer gewicht heeft dan wanneer een beroepscollega dat doet. Wat AReS wel benadrukt is dat hier al veel winst is geboekt. Beroepsmilitairen en reservisten die regelmatig met elkaar samenwerken weten elkaar veel beter

te waarderen. Maar er is nog ruimte voor verbetering. Reservisten staan in de rij om mee te helpen bij nationale taken zoals een overstroming, maar de animo om een tactische oefening te ondersteunen blijft achter. Het is belangrijk om met elkaar een betere balans hierin te vinden. Als je weet van elkaars uitdagingen dan kan je daar rekening mee houden. Dit is een brede cultuurverandering waar iedereen een taak in heeft. AReS wil naar de situatie toewerken waarin het niet uitmaakt wat voor contract of aanstelling iemand heeft, omdat er gezamenlijk verdedigd moet worden. Die cultuurverandering is essentieel.

Contractvarianten

Lange tijd is geprobeerd meer reservistenvarianten aan te brengen. Bijvoorbeeld naar Australisch voorbeeld waarbij er zeven soorten dienst categorieën zijn (van burger tot en met beroepsmilitair). Het lijkt erop dat de huidige aanstellingsvormen voor reservisten momenteel voldoende flexibiliteit bieden voor contractvarianten. Dat bracht het gesprek op de mogelijkheid om het functioneel leeftijdsontslag voor reservisten los te laten. Er zijn namelijk nog zeer vitale reservisten buiten dienst die graag nog een paar jaar actief willen dienen. Ook zij horen de oproep dat iedereen welkom is bij Defensie en dat Defensie iedereen nodig heeft, maar in de praktijk lopen zij tegen muren op. AReS geeft aan dat ook daarover is nagedacht.

Nu heeft elke militair (beroeps en reservist) al de mogelijkheid om een jaar na te dienen, en mogelijk wordt dat zelfs twee jaar. Sommige reservisten met specifieke deskundigheid mogen zelfs doorwerken tot 67 jaar. Echter, het gaat langer duren voordat duidelijker is welke soorten medewerkers in welke aantallen nodig zijn. Wat wel duidelijk is, is de behoefte aan massa.

Belangenbehartiging

Het werven en behouden van reservisten vereist goede arbeidsvoorwaarden. De NRSK heeft momenteel twaalf speerpunten op het gebied van arbeidsvoorwaarden en rechtspositie onderkend. Verlof en de duurzaamheidsregeling staan daarbij bovenaan. Die laatste is zo goed als geregeld, maar op het gebied van verlof zijn nog een aantal hordes te nemen. Verbetering van de administratieve processen is ook belangrijk, net als een ziektekostenverzekering, een gelijkwaardig pensioen en UGM (Uitkering Gewezen Militairen). Op de vraag in hoeverre AReS daar voor zichzelf een rol in ziet, geeft kolonel Ruben aan hij AReS als de draaistoel en alarmknop tussen de beleidsmakers (zoals de HDP), de inrichters (CDS/DAOG) en de verrichters (krijgsmachtonderdelen) ziet (*). Hij ervaart dat men AReS weet te vinden, benadrukt dat alles bespreekbaar is en daarom niets op voorhand is uit te sluiten. Hoewel er vooruitgang wordt geboekt, blijft de wens dat het allemaal sneller moet. Wat een positief verschil ten opzichte van vroeger is, is het grotere politieke draagvlak voor Defensie in het algemeen en reservisten in het bijzonder.

Afronding

Op de vraag welke zaken AReS nog extra zou willen meegeven aan de lezers, werd opnieuw het belang benadrukt dat de reservist zich bewust opstelt als professionele medewerker zodat er geen aanleiding is om daarover anders te denken. En dat de beroepscollega's ook professioneel met de reservisten moeten omgaan. Als iedereen die werkt voor Defensie zich realiseert dat we allemaal werken aan dezelfde hoofdtaken vanuit andere rollen, groeit het besef dat beroeps en reservisten niet zonder elkaar kunnen. Met elkaar het gesprek aangaan en zich kunnen inleven in de ander is heel belangrijk. Voor reservisten die een specifieke deskundigheid hebben is dat in de praktijk toch anders dan reservisten die op andere domeinen voor hun plek en erkenning moeten vechten. Dan is het belangrijk te kunnen inzien dat die reservist ook echt iets komt brengen. We dragen allemaal hetzelfde uniform waardoor aan de buitenkant niet direct te zien is of iemand beroeps of een reservist is. Hier wordt door het leiderschap van een commandant en behoud van focus op de bovenliggende doelstelling het positieve verschil gemaakt. De gelijkwaardige en daarmee succesvolle inzet van Nationale Reserve militairen in Irak is een bewijs dat het kan.

() Defensie kent drie besturingsniveaus:*

- 1) Beleid gericht op 'visie, strategie, plannen en begroting' (richten),*
- 2) Aansturing van de uitvoering (inrichten) en*
- 3) Uitvoering door de uitvoerende organisatie-eenheden (verrichten).*

Deze drie niveaus zijn zowel per defensiedomein als ook domein overstijgend aanwezig.

*(Bron: Beleidskader Procesmanagement
MINDEF20250013217)*

'80 JAAR BNMO'

Een van de mooiste organisaties in ons land.

Door: Lkol. Andre Morsman

Zaterdag 30 augustus jl. was ik als vicevoorzitter van het hoofdbestuur KVNRO uitgenodigd om deel te nemen aan de jubileumviering ter gelegenheid van de 80ste verjaardag van de BNMO in het gebouw van het Nederlands Veteraneninstituut te Doorn. Een feestelijke bijeenkomst vol herkenning en ontmoetingen met vele oude bekenden.

De BNMO is een geweldige organisatie, die de afgelopen 80 jaar niet stil heeft gezeten. Anno 2025 richt de bond zich behalve op militaire oorlogs- en dienstsachtoffers ook op de geüniformeerden die door hun werk bij politie, brandweer, ambulancedienst, Nederlandse Spoorwegen of als BOA een fysiek of psychische beschadiging opliepen. Voor al deze diensten behartigt de BNMO hun belangen, en kunnen zij deelnemen aan de beschikbare nazorgprogramma's van het Nederlands

Veteraneninstituut in Doorn. Mede dankzij de vele vrijwilligers die zich belangeloos inzetten voor de goede zaak.

Wat ooit begon als een particulier initiatief, omdat de overheid zijn in mei 1940 gewond geraakte militairen grotendeels in de steek liet, is inmiddels uitgegroeid tot een professionele organisatie die naast de hulp aan oorlogs- en dienstsachtoffers, een cruciale rol heeft gespeeld bij de totstandkoming van het hedendaagse veteranenbeleid in Nederland. Tevens stond de BNMO aan de wieg van de navolgende organisatie:

Gehandicaptensport Nederland;
Nationaal Fonds voor Vrede,
Vrijheid en Veteranen (V-fonds);
Nationaal Veteranen Platform;
Nederlands Veteraneninstituut.

Dit ging niet vanzelf, door enorme inzet van een aantal militairen o.l.v. mr. Charles Ferdinand Pahud de Mortanges (Cavalerie officier, en als succesvol ruiter deelnemer aan de Olympische Spelen van 1924, 1928 en 1932) werd het militaire herstellingsoord 'Landgoed Kareol' opgezet. Maar met name door de niet aflatende inzet van filmactrice Audrey Hepburn, die onmisbaar was om de benodigde fondsen bijeen te brengen voor de bouw van het Nederlands Veteraneninstituut te Doorn, kreeg de BNMO een enorme versnelling. Vandaar ook het prachtige boek dat auteur Fred Lardenoye





geschreven heeft met de titel 'Een van de mooiste organisaties in uw land', dat de opkomst van de BNMO beschrijft en op 30 augustus werd gepresenteerd. Het eerste boek werd overhandigd aan de Chef Staf Militair Huis van Z. M. de Koning (zie foto) waarna het boek werd geschonken aan alle aanwezigen. Tevens werd een fraai kunstwerk ont-huld en geschonken aan de BNMO (zie foto). Het was een prachtige dag met een fraai programma bij een van de mooiste organisaties in Nederland zoals Audrey Hepburn reeds veel eerder had gezien!



Beschikbaarheid van reservisten in een Artikel 5-scenario

Door Luitenant-kolonel L.H. Hahné MSc EMSD,
Voorzitter Programmabureau bij de Staf Commando Landstrijdkrachten/Afdeling Integratie.

Een schaalbare defensieorganisatie is nodig om in te kunnen spelen op het toenemende risico op een Artikel 5-scenario (Artikel 5 van het NAVO-verdrag stipuleert dat bij een gewapende aanval op een bondgenoot de andere deze te hulp zullen schieten - op de wijze die zij zelf noodzakelijk achten). Reservisten spelen daarbij een essentiële rol. De beschikbaarheid van reservisten vormt echter een probleem, omdat een aantal van hen in het dagelijks leven functies bekleedt in een vitale sector. Dit zijn sectoren die nodig zijn voor het beschermen en in stand houden van de vitale infrastructuur in Nederland. Uit het onderzoek voor dit artikel blijkt dat minder dan zestig procent van het totale reservistenbestand beschikbaar is voor Defensie in een Artikel 5-scenario. Hoe kan Defensie de schaalbare organisatie op dit gebied verbeteren?

Met de toegenomen dreiging sinds de Russische invasie in Oekraïne maakt de krijgsmacht zich klaar voor hoofdtak 1: de bescherming van het Nederlandse grondgebied en dat van bondgenoten. Zo werkt het ministerie van Defensie momenteel samen met het ministerie van Justitie en Veiligheid en andere veiligheidspartners aan het Landelijk Crisisplan Militaire Dreigingen (LCPMD) en het National Defence Plan. Het LCPMD beschrijft de juridische kaders, besluitvormingsprocedures, strategische uitgangspunten, dilemma's en sleutelbesluiten. Het National Defence Plan beschrijft de verdediging van Nederland en geeft inzicht in militaire en civiele rollen, taken en verantwoordelijkheden. Voor de operationele doorvertaling van het National Defence Plan doet het ministerie van Defensie een beroep op schaalbare capaciteiten. Reservisten spelen hierin een cruciale rol, maar hun beschikbaarheid kan een probleem vormen.

In september 2024 waren er bijna 7500 reservisten werkzaam voor Defensie en de ambitie is om te groeien naar 20.000. Staatssecretaris Gijs Tuinman zet zich hier vol voor in en vraagt bedrijven hun mensen beschikbaar te stellen. Hij nodigt ook burgermedewerkers van Defensie vrijblijvend uit om reservist te worden en deed daartoe op 22 oktober 2024 een persoonlijke oproep via het intranet van het ministerie. Het belang van reservisten voor een inzetbare en schaalbare krijgsmacht komt ook heel duidelijk naar voren in de Kamerbrief van 24 maart 2025 met de titel 'Onze mensen onze toekomst; meer beter en sneller'. In de brief wordt onder andere beschreven hoe Defensie het aantal reservisten gaat opschalen. Naast deze aandacht voor capaciteit is er aandacht voor de rechtspositie, de arbeidsvoorwaarden en de opkomstplicht in relatie tot de gegarandeerde beschikbaarheid van reservisten.

Er is urgentie bij het oplossen van deze vraagstukken, maar er ligt nog een uitdaging. Veel reservisten hebben naast hun aanstelling bij Defensie een primaire baan. Sommige van deze primaire banen worden gezien als vitaal voor Nederland. Reservisten hebben dus vaak een dubbelfunctie. Enerzijds vervullen ze in hun primaire baan een vitaal beroep, bijvoorbeeld in de energievoorziening. Anderzijds leveren ze als reservist voor het ministerie van Defensie een vitale bijdrage in het belang van de verdediging van Nederland. Hierin schuilt een probleem. Het ministerie van Defensie heeft in een Artikel 5scenario reservisten nodig, maar de beschikbaarheid van reservisten kan in het geding komen wanneer ze een primaire baan in een vitale sector bekleden. Daarom is er behoefte aan meer kennis en duiding met betrekking tot deze dubbelfuncties van reservisten en als gevolg van de toenemende dreiging neemt de urgentie om hier meer over te weten toe.

Om dit probleem op te lossen is het van belang eerst meer kennis te verkrijgen over de rol van reservisten en wat wordt verstaan onder vitale beroepen of processen. Vervolgens is het noodzakelijk om te identificeren welk deel van het reservistenbestand een baan heeft die aangemerkt wordt als vitaal voor Nederland. Tot slot volgen er enkele aanbevelingen voor beleidsmakers binnen het ministerie van Defensie.

Achtergrond: reservisten en vitale sectoren

Wereldwijd maken staten gebruik van reservisten om hun staande legers aan te vullen. Tijdens de Franse Revolutie (1789) werd al gewerkt met reservisten en de Pruisen formaliseerden het concept verder. Sindsdien hanteert vrijwel iedere staat het Pruisische model. Het Pruisische reservistenmodel, geïntroduceerd in de negentiende eeuw, hield in dat mannen na een initiële dienstperiode als actieve militairen werden overgebracht naar een reservestatus. Hierbij werden ze regelmatig opgeroepen voor trainingen en konden ze worden gemobiliseerd in tijden van oorlog. Dit model bood een kosteneffectieve oplossing voor het handhaven van een groot leger, omdat het de permanente kosten van een groot beroepsleger of staande troepenmacht vermeed. Het Pruisische model kent ook een keerzijde, die bekend staat als het reservistendilemma. Het model is kosteneffectief, doordat

reservisten niet in permanente dienst zijn van een krijgsmacht. Het nadeel daarvan is dat reservisten minder tijd kunnen investeren in militaire training, waardoor hun vaardigheden beperkt zijn. Meer investeren in training leidt weer tot hogere kosten.

Hedendaagse reservistenmodellen zijn gebaseerd op het Pruisische model. Reservisten dienen vrijwillig als militair naast hun reguliere baan, studie of andere bezigheden. Ze vullen de strijdkrachten aan en bieden flexibiliteit en schaalbaarheid bij crisis of conflictomstandigheden. Ze dragen bij aan defensietaken, zoals rampenbestrijding, vredesoperaties en nationale veiligheid, terwijl ze hun civiele leven behouden. Reservisten vervullen grotendeels een ondersteunende rol aan de beroepsmilitairen. Toch zijn er ook meerdere recente voorbeelden, zoals in Oekraïne, waarbij reservisten een hoofdrol spelen. Dit onderstreept het belang van reservisten voor een krijgsmacht.

Het Nederlandse ministerie van Defensie werkt eveneens met reservisten. De Nederlandse reservisten hebben een vrijwillig dienstverband, bekend als een reservistencontract. Dit contract is flexibel en vormt zich naar de beschikbaarheid van de reservist. Op die manier kunnen reservisten hun militaire verplichtingen combineren met hun civiele leven. Het reservistenbestand wordt gecoördineerd door het Bureau Reservisten. In juli 2023 waren er 6606 reservisten werkzaam voor Defensie en in september 2024 was dit aantal opgelopen naar 7483. Hiermee vertegenwoordigen zij tien procent van de totale bezetting van Defensie. In 2023 werkte het merendeel van de reservisten voor een van de vier krijgsmachtsonderdelen: 60 procent voor de landmacht, 21 procent voor de marine, 11 procent voor de luchtmacht en 4,7 procent voor de marechaussee. Een klein percentage werkte voor de defensieonderdelen: 2,8 procent voor het Defensie Ondersteuningscommando en respectievelijk 0,24 en 0,27 procent voor het Commando Materieel en IT en de Bestuursstaf.

Reservisten kunnen in hun primaire baan een functie hebben in een sector die van belang is voor het beschermen en in stand houden van de vitale infrastructuur in Nederland. Engelstalige literatuur, zoals onderzoeken en adviesrapporten aan overheden, spreekt over critical infrastructure. Er is geen algemeen aanvaarde definitie, maar alle definities benadrukken het ontwrichtende effect

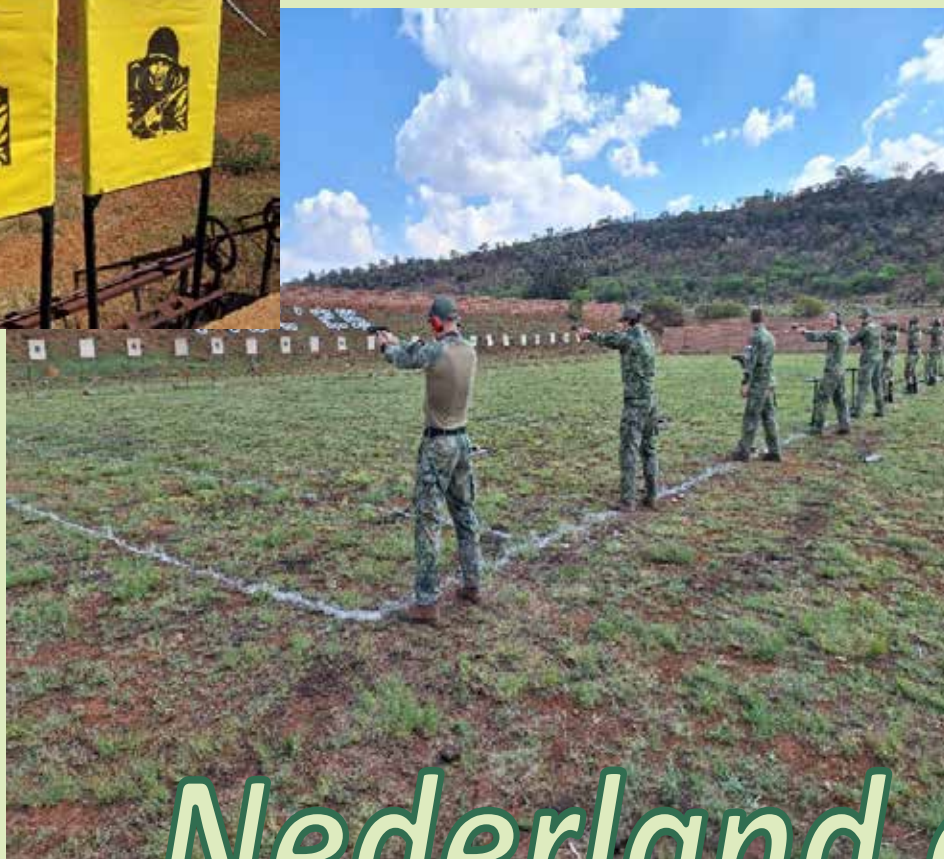
➔ Lees verder op blz 14.



Military Skills Competition

Op de Army Support Base in Potchefstroom, Zuid Afrika, vond er van 28 september t/m 4 oktober 2025 de Military Skills Competition plaats. Los van de Zuid Afrikaanse deelnemers bestond het internationale deelnemersveld uit meer dan 100 atleten en was er veel competitie.

Zeven landen namen deel: Botswana, Mozambique, het Verenigd Koninkrijk, Zambia, Zimbabwe, Nederland en Zuid Afrika. Vanuit Nederland werd er met één team deelgenomen. Dat bestond uit reservisten van de KMR, 1 CMI'co en een luchtmacht cadet van de KMA.



Uitdaging was er v
Bestaande uit: de
hindernissen), sch
liggend vrijehand
werpen (20m ring
internationale hin
en de 'combatrun

Naast de 'pittige'
speelden ook het
voor 1,500m hoog
Celsius bij een on
zeer uitdagende v

Nederland eerste



Het team heeft zich desondanks goed kunnen aanpassen en er is heel goed gepresteerd. **Nederland werd eerste van de internationale teams en blonk tevens uit op de zwemhindernisbaan (1^e plaats – individueel) en het schieten (2^e en 3^e plaats individueel).**



voldoende op alle onderdelen.
zwemhindernisbaan (50m met 5
nietvaardigheid (geweer: 200m
en 25m , staand –pistool), granaat
gen – 25m bak – 30m raam),
hindernisbaan (500m - 20 hindernissen)
' (8km cross in GVT).



onderdelen en opzet van het programma
weer en de hoogte mee. Niet geacclimatiseerd
gte en een temperatuur richting de 30 graden
bewolkte hemel maakten al met al dat het een
vedstrijd was.



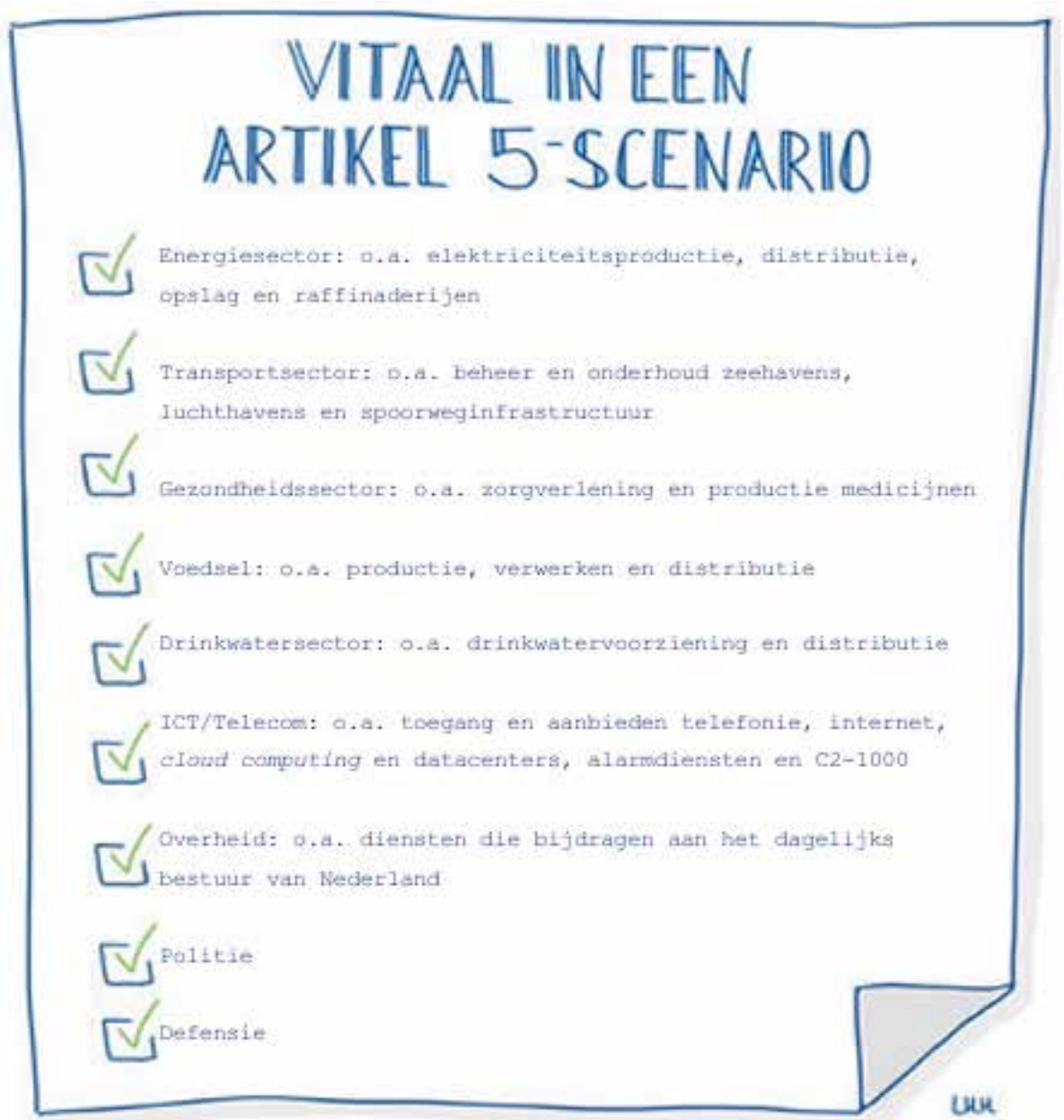
e in Zuid-Afrika!

op een samenleving als gevolg van een eventuele verstoring van deze kritieke of vitale infrastructuur. Typische voorbeelden zijn het elektriciteitsnetwerk, gasleidingen en het wegennet. Het falen of vernietigen van delen van dit systeem kan leiden tot crisis of noodsituaties die tot ver over landsgrenzen gevolgen kunnen hebben.

Er zijn verschillende bedreigingen voor kritieke infrastructuur denkbaar, zoals criminaliteit, terrorisme, extreem weer, brand, industriële en verkeersongevallen, technische storingen, nieuwe ziektemutaties en geweld en vernietiging als gevolg van een oorlog. In de jaren negentig lag de nadruk op bedreigingen vanuit de natuur, ongevallen en verstoreningen. In de twee decennia na '9/11' verschoof de nadruk naar terrorisme en sinds de hernieuwde dreiging vanuit de Russische federatie is de focus verlegd naar dreiging als gevolg van oorlog.

Als gevolg van mondialisering en daarmee onderlinge afhankelijkheden en verantwoordelijkheden is het onmogelijk en bovendien onvolledig om kritieke infrastructuur slechts op nationaal niveau te bezien. Op Europees en mondiaal niveau is de bescherming van de vitale infrastructuur daarom een prioriteit. Als vitaal aangemerkte infrastructuur houdt niet op bij de grens. Zo is een aantal landen voor de aanvoer van olie en gas afhankelijk van een grensoverschrijdend stelsel van buisleidingen die beginnen in Nederland. Een ander voorbeeld is dat het tegengaan van pandemieën bemoeilijkt wordt door het intensieve internationale verkeer van personen.

Voor Nederland zijn in dit verband de EU en de NAVO de belangrijkste organisaties. Zij hebben hun eigen beleid en maatregelen op dit terrein. De NAVO en de EU definiëren kritieke effecten of



Figuur 1

processen die door lidstaten beschermd moeten worden. Namens Nederland maakt de Nationaal Coördinator Terrorismedebestrijding en Veiligheid (NCTV) daar een doorvertaling van en definieert welke sectoren vitaal zijn voor Nederland. Op basis van deze verschillende bronnen is een geïntegreerde lijst samengesteld, waarin de vitale sectoren tijdens een Artikel 5-scenario te vinden zijn (Figuur 1). Deze lijst geldt als toetsingskader.

Resultaten van het onderzoek

Het doel van dit artikel is om te achterhalen hoeveel reservisten beschikbaar zijn voor Defensie gedurende een Artikel 5-scenario. Het gaat uiteindelijk om een inventarisatie van aantallen. Er is daarom gekozen voor een kwantitatief onderzoek met behulp van een survey, omdat dit de mogelijkheid biedt gestandaardiseerde vragen te stellen aan de reservistenpopulatie en overzicht te krijgen over de dubbelfuncties. De survey is verspreid via de commandantenlijn in december 2023 en in totaal reageerden 921 personen. Dit betekent dat 13 procent van het totale reservistenbestand van Defensie heeft meegewerkt aan de enquête.

Dubbelfuncties van reservisten

Om een beeld te krijgen van de reservistenpopulatie en hun beschikbaarheid in een crisis of Artikel 5-scenario, is het allereerst relevant om inzichtelijk te maken of en in hoeverre reservisten dubbelfuncties hebben. Reservisten werkzaam bij Defensie kunnen zich naast hun werk als reservist bezighouden met andere zaken. Zo kunnen ze een andere baan hebben buiten Defensie, studeren of een eigen bedrijf hebben. Ook kunnen ze voltijd als reservist of als burgermedewerker voor Defensie werken of geen andere bezigheden hebben. Uit de survey blijkt dat 11 procent van de reservisten volledig voor Defensie werkt en dat 2 procent geen andere formele activiteiten uitvoert. Daarnaast is 8 procent van de respondenten student. Het onderwijs wordt door de NAVO, de EU en Nederland niet gezien als een vitale sector. Deze categorie is daarmee beschikbaar voor inzet door het ministerie van Defensie. Concluderend betekent dit dat in totaal 21 procent van de reservistenpopulatie geen dubbelfunctie heeft en beschikbaar is om ingezet te worden door het ministerie van Defensie. De

overige 79 procent van de reservisten heeft een dubbelfunctie. Deze groep bestaat uit reservisten met een andere baan en reservisten met een eigen bedrijf. Omdat deze reservisten mogelijk in een vitale sector werkzaam zijn, wordt deze categorie nader onderzocht.

Beschikbaarheid reservisten met een dubbelfunctie

De meerderheid van de reservisten werkzaam voor Defensie, 67 procent, heeft ook nog een andere baan. Van deze groep werkt 56 procent in een sector die vitaal is in een Artikel 5-scenario, en 44 procent niet. Dit betekent dat 37,5 procent van het totale reservistenbestand een baan heeft in een vitale sector en daardoor niet inzetbaar is voor Defensie in een Artikel 5-scenario. Daar tegenover staat een groep van 29,5 procent van het totale reservistenbestand die geen baan heeft in een vitale sector, en die dus wel inzetbaar is voor Defensie in een Artikel 5-scenario.

In de survey is deze respondenten ook gevraagd naar hun eigen beleving. Volgens het toetsingskader is 44 procent van de reservisten met een baan beschikbaar voor Defensie. Meer dan 61 procent denkt echter zelf gedurende een Artikel 5-scenario voor Defensie te werken. Dit verschil kan verklaard worden door beperkte kennis over het belang van de eigen sector of door het hebben van een ondersteunende baan, weliswaar in een vitale sector maar niet van vitaal belang om normale doorgang van het proces te verzekeren. Een andere mogelijke verklaring is dat respondenten een urgentie voelen om voor Defensie te werken wanneer er sprake is van een Artikel 5-scenario. Meer dan 70 procent verwacht dan ook dat de civiele werkgever akkoord gaat met het langdurig uitvoeren van werkzaamheden voor Defensie tijdens een Artikel 5-scenario. Dit laat zien dat werkgevers ook bereid zijn om hun personeel beschikbaar te stellen voor Defensie.

In totaal heeft 12 procent van de reservisten een eigen bedrijf. Van hen heeft 26,6 procent een bedrijf dat tot een vitale sector behoort; dit is 3,2 procent van het totale reservistenbestand. Dit betekent dat 8,8 procent van het totale reservistenbestand een eigen bedrijf heeft buiten de vitale sectoren en dat zij beschikbaar zijn voor Defensie gedurende een Artikel 5-scenario.

Volgens de formele definitie is dus 73,4 procent van de reservisten met een eigen bedrijf beschikbaar voor Defensie. In de survey is ook deze respondenten gevraagd naar hun eigen beleving. De enquête wijst uit dat ruim 72 procent werkzaam denkt te zijn voor Defensie gedurende een Artikel 5-scenario. Opvallend is dat slechts 10 procent van de bedrijfseigenaren het eigen werk als vitaal ziet. Dit betekent dat een significant deel van de bedrijfseigenaren het eigen werk niet als vitaal ziet, maar toch verwacht voor het bedrijf te blijven werken (en niet voor Defensie) in een Artikel 5-scenario. Dit impliceert dat reservisten met een eigen bedrijf andere belangen hebben om voor hun eigen bedrijf te werken, die niet direct ontstaan uit het bewaken van het voortbestaan van Nederland. Het behoud van het eigen bedrijf, geld of een lage gevechtsbereidheid zijn voorbeelden van redenen die effect kunnen hebben op de perceptie van bedrijfseigenaren.

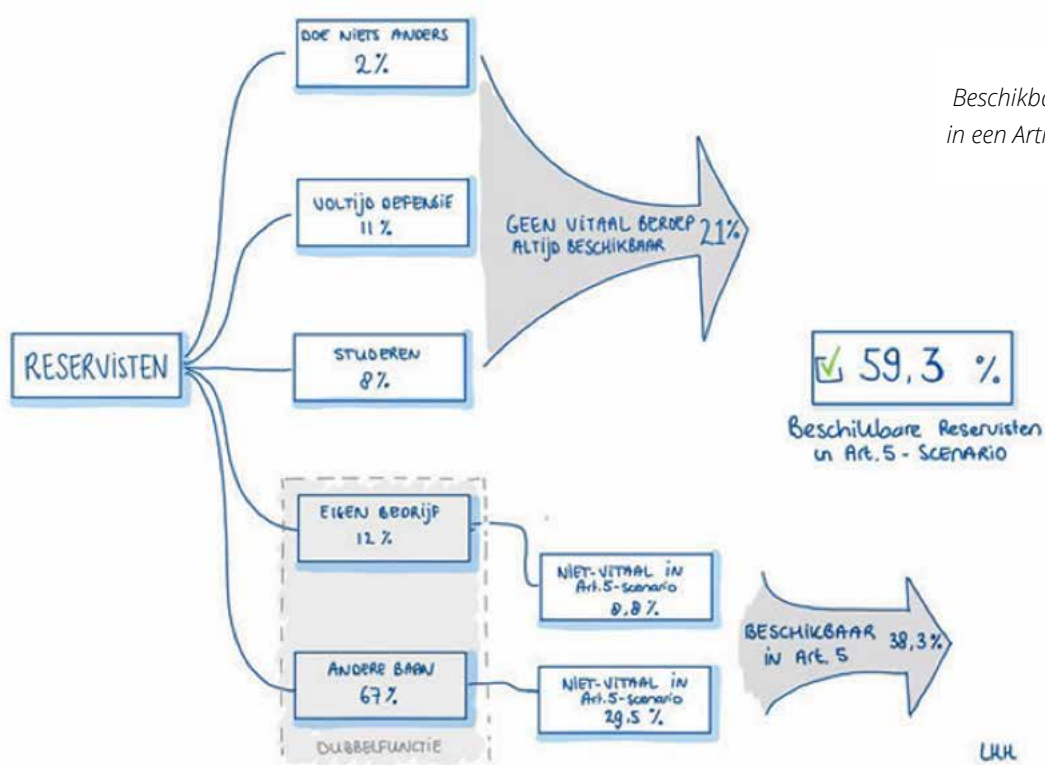
Zoals weergegeven in Figuur 2 is in totaal 59,3 procent van de reservisten beschikbaar voor Defensie tijdens een Artikel 5-situatie, omdat een significant deel een baan of bedrijf heeft in een vitale sector. Het valt op dat er een aantal verschillen zitten in de formele beschikbaarheid en de eigen perceptie van beschikbaarheid voor Defensie in geval van een grootschalig conflict, waar aandachtspunten liggen voor Defensie. In de conclusie en aanbevelingen wordt daar op in gegaan.

Andere sectoren die mogelijke vitaal worden verklaard

De Covid19-crisis heeft laten zien dat de keuze kan worden gemaakt dat ook beroepen die geen deel uitmaken van een vitaal proces doorgang moeten vinden. In deze periode werden drie extra sectoren geïdentificeerd die doorgang moesten vinden: het onderwijs en kinderopvang, openbaar vervoer en media en communicatie ten behoeve van informatievoorziening.

Deze sectoren werden aanvullend vitaal verklaard en kregen de status cruciaal. In een toekomstige crisis of Artikel 5-scenario is het mogelijk dat een dergelijke keuze opnieuw gemaakt wordt en dat deze keuze effect heeft op de beschikbaarheid van reservisten voor Defensie. Van de reservisten met een baan is 9,8 procent werkzaam in een van deze cruciale beroepen. Van de reservisten met een eigen bedrijf is dat 5,7 procent. Het overgrote deel van hen werkt in de sector onderwijs. Als deze sectoren in de toekomst wederom aanvullend vitaal verklaard worden, is nog eens 7,3 procent van het totale reservistenbestand niet beschikbaar voor Defensie. Daarmee zou de beschikbaarheid van reservisten uit kunnen komen op slechts 52 procent van het totale bestand.

Van de reservisten werkzaam voor Defensie is



Figuur 2
Beschikbare reservisten
in een Artikel 5-scenario

bovendien 8 procent student. Aan deze categorie is gevraagd wat zij verwachten te doen tijdens een Artikel 5-scenario. Ongeveer een derde verwacht de studie voort te zetten. Omdat het onderwijs tijdens de Covid19-periode werd aangemerkt als cruciaal, volgt een onzekerheid of studenten inderdaad beschikbaar zijn voor Defensie in een Artikel 5-scenario. Als deze sector weer cruciaal zou worden verklaard, zakt de totale beschikbaarheid van reservisten tot 44 procent.

Conclusie en aanbevelingen

Om in te kunnen spelen op de toenemende dreiging en kans op een Artikel 5-scenario, is een schaalbare defensieorganisatie nodig en daarbij spelen reservisten een essentiële rol. De beschikbaarheid van reservisten vormt echter een probleem, dat onder andere voortkomt uit de mogelijke dubbelfuncties die zij bekleden. Het is mogelijk dat reservisten in hun primaire baan een vitaal beroep uitoefenen, terwijl ze ook als reservist een vitale bijdrage leveren voor Nederland. Uit dit onderzoek blijkt dat in totaal 59,3 procent van het reservistenbestand van Defensie beschikbaar is in het geval van een Artikel 5-situatie. Uitgesplitst van het totale bestand heeft 21 procent geen dubbelfunctie, 29,5 procent heeft een andere baan maar niet in een vitale sector en 8,8 procent heeft een eigen bedrijf buiten een vitale sector. Defensie zal geen beroep kunnen doen op de overige 40,7 procent. Mochten extra sectoren (zoals onderwijs) ook als cruciaal worden bestempeld, dan kan de beschikbaarheid van reservisten nog verder afnemen tot slechts 44 procent.

Om in de toekomst een uitspraak te kunnen blijven doen over de beschikbaarheid van reservisten, is het aan te bevelen een centrale administratie bij te houden van reservisten en de verkregen data uit dit onderzoek te gebruiken en bij te houden. Een mogelijkheid daartoe is om de zogenaamde matchingtool reservisten, in beheer bij het Bureau Reservisten, uit te breiden. De matching tool kan omschreven worden als een digitale kaartenbak met functies en cv's. Ook is het bij het maken van plannen essentieel dat op eenheidsniveau geïdentificeerd wordt welk personeel al dan niet beschikbaar is.

Dit artikel toont aan dat een aanzienlijk deel van de reservisten niet beschikbaar is voor Defensie

tijdens een Artikel 5-scenario. Defensie kan daar bij de werving van reservisten rekening mee houden op een aantal manieren. Ten eerste kan Defensie er bij het bepalen van het benodigde aantal reservisten van uitgaan dat een groot deel niet beschikbaar is. Dit betekent dat Defensie ongeveer 40 procent meer reservisten moet werven dan het benodigde aantal, maar dit is waarschijnlijk niet haalbaar. Een meer reële optie is dat Defensie tijdens de werving de aandacht richt op reservisten die niet werkzaam zijn in een vitale sector. Een reservist kan wisselen van baan en van sector, maar toch is dit een effectief sturingsmechanisme dat Defensie kan toepassen. Om meer beschikbare reservisten te werven kan Defensie bovendien de focus leggen op studenten en mensen met een eigen bedrijf. Vooral studenten kunnen bereikt worden door actief te werven op scholen en universiteiten. Ervan uitgaande dat onderwijs niet vitaal wordt verklaard in geval van een Artikel 5-situatie, kan deze groep een belangrijke bijdrage leveren aan militaire processen.

Tot slot blijkt uit dit artikel dat een aanzienlijke groep reservisten weliswaar in een vitale sector werkzaam is, maar dat die groep zelf een andere perceptie heeft van de vitaliteit van die sector. Een mogelijke verklaring daarvoor is dat deze reservisten een baan hebben die niet bijdraagt aan het primaire proces van een vitale sector. Hierin ligt een kans voor Defensie. Reservisten die in een vitale sector werken, maar niet aan het primaire proces deelnemen, kunnen in een Artikel 5-scenario mogelijk beschikbaar worden voor Defensie. Hierover kan Defensie met werkgevers in gesprek om te zien of er toch een beroep gedaan kan worden op reservisten die een dubbelfunctie in een vitale sector hebben door hun Defensiefunctie prioriteit te geven. Ook is het nodig, met name richting reservisten met een eigen bedrijf, om verwachtingen helder te maken over hun beschikbaarheid in het geval van een Artikel 5-situatie.

Regeling kooprecht gewezen militair

Als voormalig militair wilt u natuurlijk representatief eruitzien in een goed passend militair tenue bij activiteiten van de KVNRO/AVRM. Om dit te faciliteren heeft Defensie de regeling kooprecht gewezen militair ingesteld.

U heeft kooprecht als voormalige militair wanneer u op de datum van eervol ontslag minstens 15 jaar beroepsmilitair en/of reservist bent geweest. Een eventuele dienstplichttijd telt ook mee.

Voor het kooprecht kunt u contact opnemen via post of e-mail met:

KPU-bedrijf Bureau Klantenservice
MPC 53E
Postbus 90125
3509 BB Utrecht
E-mail P71454@mindef.nl

U vermeldt hierbij het voormalig krijgsmachtdeel, uw ID-nummer/registratienummer en uw huidige

adres. U vult het aan met een kopie van uw ontslagbeschikking.

Na ontvangst van deze gegevens ontvangt u het maatneemformulier LF17535. Het ingevulde formulier stuurt u terug aan het KPU-bedrijf, Bureau Klantenservice. Na verwerking van de gegevens ontvangt u het koopbestelformulier LF17533 waarop de artikelen vermeld staan waarvoor u kooprecht (pakketrecht) heeft. Met het koopformulier kunt u voor die kooprechtartikelen orders indienen. Voor de bestelde artikelen moet u zelf betalen.

(Bron: Leidraad dienstverlaten)



Minutes of meeting

Aanwezig: ca. 50 (bd) militairen van Luchtmacht, Landmacht, Marine en KMAR.

Datum: Eindhoven, 30 juli 2025.

Steller: Lkol Ing Jan Talen

Activiteit vliegen op Vliegbasis Eindhoven

“Zelf een vliegtuig besturen”

Onder de vlag van NRFK (KVNRO en AVRМ gaan toch samen) heeft Luitenant-kolonel Eugenio van Berkom ook dit jaar weer een Aero-happening op de vliegbasis Eindhoven georganiseerd. Weliswaar was het een activiteit van de Eindhovense Aero Club Motorvliegen (EAC-m) maar het Ministerie van Defensie heeft ons als militairen toegang verschaft tot de basis. Bij de ingang van de luchthaven werden we min of meer in marseenheden onder begeleiding van een ‘colonnecommandant’ naar de andere kant van het vliegveld gebracht. Er waren een kleine vijftigtal militairen van alle krijgsmachtonderdelen present, opvallend was deze keer wel het aantal luchtmachtmannen.

Ontvangst

De voorzitter van EAC-m, Herman de Vries, heette ons van harte welkom en gaf een mooie presentatie over de oprichting van de vliegclub en het ontstaan van de vliegbasis. Het is een vereniging met 450 leden, waarvan er ca. 220 actief vliegen, de

vereniging is opgericht in 1932 en heeft altijd vliegveld Welschap (toen nog een grasbaan) als locatie gehad. Momenteel heeft de club een vloot van 8 toestellen, o.a. Bristell's, Cessna's, Socata en een Super Decathlon (PH-DEC).

Vliegbasis Eindhoven is ooit begonnen als een hobby van Frits Philips, vandaar wellicht ook de naam Welschap. In 1984 werd formeel Eindhoven Airport als civiele luchthaven geopend. In de oorlog hebben de Duitsers de startbanen geplaveid, na de oorlog zijn er luchtmacht squadrons ondergebracht op Eindhoven. Ook de burgerluchtvaart maakte gebruik van het vliegveld. In 1984 werd op het civiele deel een aankomst- en vertrekhal gevestigd. Eindhoven is een militaire vliegbasis en is het vaste vertrek- en terugkeerpunt voor alle uitgezonden militairen van de krijgsmacht. Het Rijk, dus het Ministerie van Defensie, is formeel bevoegd gezag voor de militaire luchthaven en daarmee ook over het gebruik door Eindhoven Airport. Het civiele deel van het vliegveld wordt veel





gebruikt door Transavia en Ryanair. Maar frappant is te zien hoe de burgerluchtvaart, militair vliegverkeer en sportvliegtuigen van dezelfde baan gebruik maken.

Zo kun je een Cessna, Hercules, Boeing 373, Airbus 330 en zelfs een Chinook achtereenvolgens zien vliegen, of landen met een 2 persoons Bristell terwijl in de verte een Boeing 737 van Ryanair opstijgt en een Airbus 321 van Transavia moet wachten. Gelukkig weet de verkeerstoren dit allemaal goed af te wikkelen en hebben de piloten van de EAC-m veel expertise. Velen hebben een groot aantal vliegreuren, zelfs een aantal F16-vliegreuren zijn lid (vaak ook instructeur) van de vereniging.

Appel

De plaatsvervangend commandant (Luitenant-kolonel Linda Lauret) van de vliegbasis zou om 11.30 uur het appel afnemen. Adjudant/instructeur Wim Brauns had ruimschoots voor die tijd de groep militairen opgesteld, echter de plv cdt Vlb kwam maar niet opdagen. Ondertussen werd iedereen een beetje onrustig, want we

hadden ons toch niet voor niets in het DT-uniform gehesen. Ondertussen zag je de adjudant afwezingen maken of hij een extra exercitie met zo'n gemêleerd gezelschap militairen aandurfde. Uiteindelijk bracht de adjudant, die al diverse keren op zijn horloge keek en ook allerlei andere exercities opperde, rapport uit aan de voorzitter van AVR/M/NRFK, waarna we toch nog aan de lunch konden beginnen. De plv Cdt was hierbij ook present. De broodjes en de soep waren uitstekend en bedoeld om toch iets in de maag te hebben voor het vliegen. Een paar luchtmacht mensen die met de DEC, als acrobaat, hebben gevlogen hebben dit ongetwijfeld gemerkt.

Batches

Gezien het grote aantal deelnemers werd er in vijftal batches gevlogen. Het weer was uitstekend en gemiddeld heeft iedereen een uurtje kunnen vliegen. Het is een zeer mooie ervaring om als co-piloot mee te kunnen vliegen. Het besef dat je met een stuurknuppel het vliegtuig onder controle hebt is een grote



ervaring. Hoe je de neus van het vliegtuig op een hoogte 1500 voet en met 90 knopen snelheid onder controle hebt. Het geeft een majestueus gevoel om een vliegtuig te besturen (Fly like an eagle (or scratch with the chickens (red))).

Zo zijn er rondjes gevlogen ten noorden en westen van Eindhoven, bij Opheusden, Den Bosch, Waalwijk tot Tilburg en natuurlijk boven de kazerne van Oirschot. Dit bóven de Chinook helikopters die op een paar honderd meter vlogen en ónder de Hercules die op 2500 voet vloog. Het was een zeer drukke bedoening in het luchtruim. Zelfs moesten de sportvliegtuigen soms veel langer in de lucht blijven omdat een militair toestel eerst moest landen en dan weer een civiel toestel. Het is zeer interessant om de Drunense Duinen, de Maas met vestingsteden, het Safaripark De Beekse Bergen in het landschap te zien liggen. Ook de Extra Beveiligde Inrichting Vught was zichtbaar, net als de magazijnen van Bol.com en in de verte zag je de skyline van Rotterdam. Ook de kazerne van Oirschot was tot in detail te bezien.

Defensie was aan het oefenen met een tanktransport vliegtuig een Airbus A330 met vleugels van een A340 om zo meer brandstof in de lucht te kunnen meenemen voor andere toestellen.



Majoor Sicor Smits uit Friesland had contact met zijn zoon Selwyn (kapitein-vlieger) die een Chinook transporthelikopter vloog. De Chinook landde zelfs op de baan van de vliegbasis en kwam nadien nog even laag over het clubhuis overvliegen. Kortom: Naast het 'zelf vliegen' was er ook veel militair spektakel. Het was niet alleen een interessante dag maar ook een zeer leerzame, zeer geslaagde dag.

In de volksmond noemt men vaak de alternatieven vliegveld Eindhoven of vliegveld Eelde maar op de Eindhovense vliegbasis gonst het letterlijk en figuurlijk van de activiteiten.

Evaluatie

Iedereen kwam terug van een mooie luchtdoop of ervaring en die moesten natuurlijk uitgewisseld worden. Met een hapje en een drankje kan men goed evalueren. Het is leuk om samen met anderen en de piloten van de vliegtuigen de belevenissen en foto's uit te wisselen.

De Aeroclub had gezorgd voor goede catering en de dames en heren achter de bar hebben ons de gehele dag perfect verzorgd.

Een geslaagde dag vol met bijzondere momenten. Onder begeleiding mocht men in colonnevorm uiteindelijk de vliegbasis weer verlaten. Buiten de poort hebben nog een paar mensen hun eigen auto met op de achtergrond de Fokker 27 gefotografeerd.

Heeft u iets te melden aan uw collega's? Laat het weten. We plaatsen graag artikelen uit de afdelingen!

In het volgende nummer vindt u een terugblik op het FKNR-concert, een interview met Ikol Diederik.

Colofon

Aan dit nummer werkten mee:

Kapitein-ter Zee Ocke Molenaar, Kolonel Ruben Koopman, Luitenant-kolonel André Morsman, Luitenant-kolonel L.H. Hahné, Luitenant-kolonel Jan Talen

Opmaak en druk
Kerkhove Beilen



© De Reserveofficier

Overname van artikelen is enkel toegestaan na schriftelijke toestemming van de redactie en onder uitdrukkelijke vermelding van de bron. Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de teksten in dit magazine.

DE NRFK PRESENTEERT

Fanfare Korps

Nationale Reserve

VRIJDAG 28 NOVEMBER 2025

Zalencentrum Dorhout Mees

Strandgaperweg 30 - 8256 PZ Biddinghuizen

Zaal open om 18:00 uur



Er zijn geen kosten verbonden aan uw bezoek.

Inschrijven is uitsluitend mogelijk via deze link: www.nrfk.nl



Voor dit concert zijn de inwoners van de gemeente Dronten en omgeving, leden en (reserve) militairen uitgenodigd van:

AVRM, KVNRO, OVVKNR, Korps Nationale Reserve, Groep Luchtmacht Reserve, Koninklijke Marechaussee, Koninklijke Marine, 1 Civiel en Militair Interactiecommando, Defensity College, Defensie Cyber Commando, 13e Lichte Brigade en andere geïnteresseerden.

Het tenue voor deze avond is:

Avondtenue, dan wel gala tenue, dagelijks tenue, burger (tenue de ville).